

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра перекладознавства імені Миколи Лукаша

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету іноземних мов

Світлана ВІРОТЧЕНКО

“30” червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕРЕКЛАД І МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ»**

рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий, доктор філософії)
галузь знань	03 – гуманітарні науки
спеціальність	035 філологія
освітня програма	035 Філологія (германські мови (англійська, німецька), література зарубіжних країн, перекладознавство)
вид дисципліни	за вибором
факультет	іноземних мов

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету (інституту, центру)
“30” червня 2025 року, протокол № 8

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: доктор філологічних наук, професор Ребрій О.В., завідувач
кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша;

Програму схвалено на засіданні кафедри англійської філології та методики
викладання іноземної мови “26” червня 2025 року, протокол № 21
Завідувачка кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови

к.ф.н., доц. Ірина МОРОЗОВА

Програму схвалено на засіданні кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша
“27” червня 2025 року, протокол № 17
Завідувач кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша

д.ф.н., проф. Олександр РЕБРІЙ

Програму схвалено на засіданні кафедри ділової іноземної мови та перекладу
“19” червня 2025 року, протокол № 12
Завідувачка кафедри ділової іноземної мови та перекладу

д.ф.н., проф. Ірина ШЕВЧЕНКО

Програму схвалено на засіданні кафедри романо-германської філології
“25” червня 2025 року, протокол № 17
Завідувачка кафедри романо-германської філології

к.ф.н., доц. Ірина ХОЛМОГОРЦЕВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Філологія
(германські мови, література зарубіжних країн та перекладознавство)»
Гарант освітньо-професійної програми

д.ф.н., проф. Ірина ШЕВЧЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету іноземних мов
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
“30” червня 2025 року, протокол № 7

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

к.п.н., доц. Анна КОТОВА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Переклад і міжкультурна комунікація» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки докторів філософії
освітньо-науковий рівень: третій
спеціальність: 035 Філологія

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: Метою викладання навчальної дисципліни «Переклад і міжкультурна комунікація» є створити теоретичну базу, необхідну для успішного формування та подальшого розвитку навичок здійснення міжмовної та міжкультурної посередницької діяльності.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- підготувати здобувачів до самостійної розробки окремих питань міжкультурної комунікації та ведення науково-дослідницької роботи;
- ознайомити здобувачів з історією, поточним станом та перспективами розвитку теорії міжкультурної комунікації;
- дослідити ідеологічний аспект міжкультурної комунікації;
- ознайомити здобувачів з роллю, місцем перекладу як виду та форми міжкультурної комунікації в умовах постійного зростання контактів між різними культурами;
- ознайомити здобувачів з проблемами на шляху здійснення успішної міжкультурної комунікації та способами подолання комунікативних бар'єрів.

1.3. Кількість кредитів: 3

1.4. Кількість годин: 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	–
Семестр	
4-й	–
Лекції	
14 год.	–
Практичні, семінарські заняття	
4 год.	–
Лабораторні заняття	
0 год.	–
Самостійна робота	
72 год.	–
У тому числі індивідуальні завдання не передбачене	

1.6. Дисципліна забезпечує такі компетентності

Загальні компетентності:

ЗК 1. Навички використання традиційних і новітніх інформаційних і комунікаційних технологій для збору, критичного узагальнення, аналізу і синтезу матеріалу дослідження та оприлюднення його результатів.

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), ставити і вирішувати дослідницькі і практичні завдання, розробляти шляхи їх розв'язання, проводити самостійні ґрунтовні дослідження на сучасному рівні та втілювати їх у практику.

ЗК 8. Здатність до критичної самооцінки, безперервного навчання протягом життя в обраній професійній сфері та суміжних галузях знань, до продовження наукових досліджень на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Фахові компетентності:

ФК 1. Розуміння провідних методологічних напрямів, взаємозв'язків між ними, уміння аргументовано обирати, опрацьовувати, систематизувати та критично узагальнювати теоретичні джерела власного наукового дослідження.

ФК 3. Здатність генерувати наукову проблему, формулювати робочу гіпотезу дослідження, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових знань, у т.ч. на принципах міждисциплінарних досліджень.

ФК 4. Здатність вирішувати генеровану наукову проблему, створювати доказові теоретичні моделі досліджуваних феноменів, застосовувати новітні інструменти, методи й методики аналізу, залучати дані міждисциплінарних студій, зокрема, в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів.

ФК 6. Ґрунтовне осягнення, збереження, творчий розвиток і популяризація основних досягнень науковців-філологів України та Харкова, зокрема, у сфері германістики, зарубіжної літератури, перекладознавства.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дисципліна:

ПРН1. Знати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, на засадах вільного і критичного мислення розуміти теоретичні й практичні проблеми, виокремлювати наукові лакуни та бачити перспективи їх дослідження.

ПРН2. Знати науковий доробок учених України і харківської лінгвістичної школи, вміти цінувати, зберігати, поширювати їх надбання і творчо застосовувати у власних розвідках.

ПРН3. Уміти формулювати робочі гіпотези щодо поглиблення й розширення наукових досліджень, генерувати й обґрунтовувати власну наукову концепцію, здійснювати оригінальні і нестандартні підходи у науковій, освітній, професійній, соціально-культурній діяльності.

ПРН4. Обирати адекватну методологію дослідження в обраній сфері германістики, літературознавства, перекладознавства, володіти методами збору і аналізу даних і пропонувати послідовні кроки їх вивчення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує запровадження інноваційних підходів та прогнозування.

ПРН6. Ефективно спілкуватися і взаємодіяти в глобальному науковому просторі державною та іноземною мовами, оформлювати і виконувати наукові проєкти і гранти, продукувати і редагувати різножанрові наукові тексти відповідно до сучасних вимог.

1.8. Пререквізити: блок дисциплін перекладознавчого спрямування (вступ до перекладознавства, актуальні проблеми теорії та практики перекладу, історія перекладу), теорія міжкультурної комунікації / теорія мовної комунікації, блок дисциплін порівняльного спрямування (лексикологія з порівняльним компонентом, граматики з порівняльним компонентом, стилістика з порівняльним компонентом), література країни, мова якої вивчається, сучасні концепції в галузі мовознавства, літературознавства, перекладознавства, парадигми сучасної філології: лінгвістичні, літературознавчі та перекладознавчі підходи.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Історія формування теорії міжкультурної комунікації як наукової дисципліни та її головні поняття.

Тема 2. Поведінковий аспект міжкультурної комунікації

Тема 3. Поняття культури. Культурні цінності та культурні норми в ракурсі перекладознавства.

Тема 4. Ідеологічний аспект міжкультурної комунікації й перекладу

Тема 5. Міжкультурний характер «культурного повороту» в перекладі та перекладознавстві

Тема 6. Мова і культура: теорія мовної відносності та концепція неперекладності

Тема 7. Неогумбольдтіанство і перекладознавство: американський та європейський вектори

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
л		П	лаб	ін д	с. р.	л		п	ла б	і н д	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Історія формування теорії міжкультурної комунікації як наукової дисципліни та її головні поняття	12	2	2			8						
Тема 2. Поведінковий аспект міжкультурної комунікації	10	2				8						
Тема 3. Поняття культури. Культурні цінності та культурні норми	10	2				8						
Тема 4. Ідеологічний аспект міжкультурної комунікації й перекладу	10	2				8						
Тема 5. Міжкультурний характер «культурного повороту» в перекладі та перекладознавстві	10	2				8						
Тема 6. Мова і культура: теорія мовної відносності та концепція неперекладності	10	2				8						
Тема 7. Неогумбольдтіанство: американський та європейський вектори	14	2	2			10						
Самостійна робота	14					14						
Разом за семестр	90	14	4			72						

4. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
-------	------------	-------------------------	--------------------------

1.	Тема 1. Історія формування теорії міжкультурної комунікації як наукової дисципліни та її головні поняття	2	
2.	Тема 2. Поведінковий аспект міжкультурної комунікації	2	
3.	Тема 3. Поняття культури. Культурні цінності та культурні норми	2	
4.	Тема 4. Ідеологічний аспект міжкультурної комунікації й перекладу	2	
5.	Тема 5. Міжкультурний характер «культурного повороту» в перекладі та перекладознавстві	2	
6.	Тема 6. Мова і культура: теорія мовної відносності та концепція неперекладності	2	
7.	Тема 7. Неогумбольдтіанство: американський та європейський вектори	2	
	Усього	14	

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		(денна)	(заочна)
1	Тема 1. Історія формування теорії міжкультурної комунікації як наукової дисципліни та її головні поняття	2	
2	Тема 7. Неогумбольдтіанство: американський та європейський вектори	2	
	Усього	4	

5.Завдання для самостійної роботи

*Здобувач обирає одну із запропонованих тем для підготовки реферату і мультимодальної презентації

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Опрацювання наукової літератури за темою 1. Історія формування теорії міжкультурної комунікації як наукової дисципліни та її головні поняття. Укладання глосарію наукових понять.	10	
2	Опрацювання наукової літератури за темою 2. Поведінковий аспект міжкультурної комунікації. Самостійне уточнення місця перекладу в комунікації	10	
3	Опрацювання наукової літератури за темою 3. Поняття культури. Культурні цінності та культурні норми як об'єкт перекладу.	10	
4	Опрацювання наукової літератури за темою 4. Ідеологічний аспект міжкультурної комунікації й перекладу. Самостійний аналіз впливу соціальної ситуації на зміст і форм перекладу	10	
5	Опрацювання наукової літератури за темою 5. Міжкультурний характер «культурного повороту» в перекладі та перекладознавстві. Узагальнення творів, перекладених в цей період	10	
6	Опрацювання наукової літератури за темою 6. Мова і культура:	10	

	теорія мовної відносності та концепція неперекладності. Критичний аналіз принципів перекладності		
7	Опрацювання наукової літератури за темою 7. Неогумбольтїанство: американський та європейський вектори. Виокремлення найбільш значущих перекладачів-практиків і теоретиків неогумбольтїанського напрямку.	12	
3	*Підготовка реферату і мультимедійної презентації на одну із запропонованих тем	14	
Разом		72	

*Теми для підготовки реферату і мультимодальної презентації:

1. Особливості поведінки представників різних груп міжкультурної комунікації в Україні, які впливають на їхнє взаємсприйняття.
2. Особливості поведінки представників різних груп міжкультурної комунікації у США, які впливають на їхнє взаємсприйняття.
3. Особливості поведінки представників різних груп міжкультурної комунікації у Великобританії, які впливають на їхнє взаємсприйняття.
4. Традиції, звичаї та обряди представників різних етнічних культур у дзеркалі теорії міжкультурної комунікації та теорії перекладу.
5. Особливості поведінки представників різних груп міжкультурної комунікації в Іспанії, які впливають на їхнє взаємсприйняття.
6. Особливості поведінки представників різних груп міжкультурної комунікації у Франції, які впливають на їхнє взаємсприйняття.
7. Особливості поведінки представників різних груп міжкультурної комунікації в Китаї, які впливають на їхнє взаємсприйняття.
8. Особливості перекладу українських реалій англійською мовою.
9. Особливості перекладу українських реалій іспанською мовою.
10. Особливості перекладу французьких реалій англійською мовою.
11. Особливості перекладу китайських реалій англійською мовою.

6. Індивідуальні завдання

Не передбачені навчальним планом

7. Методи навчання

1. Словесні методи: розповідь, бесіда, лекція.
2. Наочні методи: демонстрація, мультимедійна презентація, ілюстрація.
3. Практичні методи: розв'язання проблемних завдань
 - а) в усній формі;
 - б) у письмовій формі (конспекти, проекти, переклади та ін.)
4. Робота з підручником.
5. Відеометод, аудіометод.

8. Методи комплексного контролю

1. Письмові: подання реферату відповідно до теми дисертації у письмовій формі.
2. Комбіновані (усно-письмові): письмова та усна відповідь на питання за темами дисципліни та дослідження; участь в дискусії.
3. Мультимедійні: мультимедійна презентація обсягом до 10 хвилин звучання.
4. Метод самоконтролю (самостійне оцінювання своїх знань здобувачами, самоаналіз).

9. Схема розподілу балів, які отримують аспіранти

Поточний контроль та самостійна робота				Залік	Сума
Реферат та мультимедійна презентація	Тема 1-2 Усні відповіді, участь в дискусії	Тема 3-4 Усні відповіді, участь в дискусії	Тема 5-7 Усні відповіді, участь в дискусії	Письмова робота (Moodle) – 30 усна відповідь - 10	
30 (15 + 15)	10	10	10	10	
60				40	100

Критерії оцінювання навчальних здобутків

Реферат у письмовій формі – 15 балів

Мультимедійна презентація – 15 балів

Відповіді на питання, участь в дискусії - 10 балів

Залікова письмова робота – 30 балів

Залікова усна відповідь – 10 балів

Критерії оцінювання самостійної роботи - реферату

Реферат у письмовій формі обсягом від 10 000 знаків – максимум 15 балів
(за умови самостійності та повноти висвітлення питання).

Показник	Дескриптор	Бал
1.Актуальність проблеми. Вибір об'єкта і предмета.	Об'єкт і предмет чітко сформульовані, достатньо обґрунтовані, узгоджені між собою.	0 – 1,5
2.Формулювання мети і завдань. Вибір методів.	мета чітко сформульована, відповідає назві реферату, узгоджена з об'єктом і предметом; методи відповідають меті та поставленим завданням.	0 – 1,5
3.Структурованість роботи	кількість розділів та підрозділів відповідає поставленим завданням; розмір кожного розділу та підрозділу пропорційний до розміру інших.	0 – 1,5
4.Аналіз стану проблеми	огляд передбачає посилання як на класичні, так і на сучасні дослідження проблеми закордонними та вітчизняними науковцями.	0 – 1,5
5.Повнота вирішення завдань першої групи	питання має бути висвітлено максимально повно з урахуванням інформації, отриманої від викладача та знайденої самостійно, з урахуванням специфіки власного дослідження.	0 – 1,5
6.Повнота вирішення завдань другої групи	питання має бути висвітлено максимально повно з урахуванням інформації, отриманої від викладача та знайденої самостійно, з урахуванням специфіки власного дослідження.	0 – 1,5
7.Повнота вирішення завдань третьої групи	питання має бути висвітлено максимально повно з урахуванням інформації, отриманої від викладача та знайденої самостійно, з урахуванням специфіки власного дослідження.	0 – 1,5
8.Формулювання висновків	мають бути самостійними та повними, рівномірно охоплювати зміст реферату.	0 – 1,5
9.Оформлення тексту	наявність титульного аркушу, змісту, рубрикації; правильність оформлення посилань та списку використаної літератури.	0 – 1,5
10.Самостійність	реферат написаний самостійно, не містить	0 – 1,5

автора	плагиату та без використання штучного інтелекту.	
Разом		15 балів

Критерії оцінювання самостійної роботи - мультимедійної презентації (обсяг від 10 слайдів, до 10 хвилин звучання) – максимум 15 балів:

<i>Показник</i>	<i>Дескриптор</i>	<i>Бал</i>
1. Повнота розкриття теми.	відповідність змісту презентації поставленим дидактичним цілям і завданням виступу	0 – 1,5
2. Відсутність плагиату і фактичних помилок	відсутність	0 – 1,5
3. Мовна правильність	правильність	0 – 1,5
4. Структурування інформації	титольний слайд, план доповіді, зміст доповіді, висновки, кожен слайд має відображати одну думку; текст має складатися з коротких слів та простих речень; рядок має містити не більше 6–8 слів; всього на слайді має бути не більше 6–8 рядків; загальна кількість слів не повинна перевищувати 50; дієслова мають бути в одній часовій формі; заголовки мають привертати увагу аудиторії та узагальнювати основні ідеї слайда; у заголовках мають бути і великі, і малі літери (а не тільки великі)	0 – 1,5
5. Відбір шрифтів для презентації	кожен шрифт має одне змістове навантаження: напівжирний шрифт – назви складових змісту навчання; курсив – логічний наголос; «прямий» звичайний – основний масив інформації; шрифти Verdana, Tahoma, Bookman, Times New Roman легко зчитуються з екрану; Arial краще виглядає у заголовках; не більше трьох шрифтів на слайді; розмір шрифту – не менший 22 пт.	0 – 1,5
6. Оформлення слайдів	ключові пункти змісту доповіді відображаються по одному на кожному окремому слайді; не більше трьох фактів, висновків, визначень на одному слайді; єдиний стиль слайдів; презентація не повинна бути монотонною і громіздкою (не більше 20-25 слайдів на 80 хвилин): не розміщувати на слайді багато дрібного тексту; не розміщувати на слайді дослівно все, що має намір сказати доповідач; не писати весь текст великими літерами; кількість блоків статистичних даних на одному слайді – не більше чотирьох; підпис до ілюстрації розміщується під нею, а не над нею; лаконічність та завершеність тексту на слайді; найважливіша інформація – у центрі слайду	0 – 1,5
7. Раціональність оформлення презентації	наявність на слайді не більше одного логічного наголосу: яскравість, обведення, миготіння, рух; не заповнювати один слайд занадто великим обсягом інформації; фоновий малюнок втомлює очі та	0 – 1,5

	знижує ефективність сприйняття даних; підсвідомість легко вловлює чіткі, яскраві малюнки, що швидко змінюються, вони краще запам'ятовуються	
8. Доцільність використання засобів мультимедіа тощо	зайве використання заважає сприйняттю текстової інформації; використаний у презентації фон у вигляді анімованого об'єкта, підключення у вигляді фонового супроводу нерелевантних звуків (пісень, мелодій) швидко втомлює, знижує продуктивність сприймання навчальної інформації. будь-який другорядний об'єкт, що рухається (анімаційний), знижує якість сприйняття матеріалу, відволікає, порушує динаміку уваги	0 – 1,5
9. Використання кольору	слайди мають бути не надто яскравими; усі слайди презентації мають бути витримані в одному стилі та одній кольоровій гамі; складання кольорової схеми презентації слід починати з вибору двох головних функціональних кольорів, які використовуються для фону та звичайного тексту; найкраще поєднання кольорів шрифту і фону: білий на темно-синьому, чорний на білому, жовтий на синьому; можна обрати фон і колір в одній гамі – зробити фон максимально світлим, а шрифт – темним	0 – 1,5
10. Презентація доповідачем	(відсутність зчитування інформації зі слайдів, використання інформації на слайдах для активізації навчально-пізнавальної діяльності слухачів), максимальне скорочення довжини речень, відмова від складних граматичних конструкцій; тезисний (лаконічний і простий) виклад тексту на слайдах, чітке й голосне мовлення із доцільним застосуванням просодичних засобів (інтонації).	0 – 1,5
Разом		15 балів

Критерії оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, участі в дискусії

Аспект оцінювання	кількість балів
Повнота розкриття теми: критичне узагальнення, знання	4
Адекватність наведених прикладів	2
Аргументованість, логічність й послідовність відповіді, розуміння термінології науки;	2
Знання зарубіжної і вітчизняної наукової літератури за темою відповіді	2
Разом за кожну відповідь	10

Критерії оцінювання заліку

Заліковий бал складається із суми балів відкритих письмових відповідей на 4 питання (максимум 40 балів).

Письмове завдання:

Платформа LSM Moodle.

Завдання: Дайте розгорнуту відповідь на чотири рандомні питання.

Обсяг до 2000 знаків кожна відповідь.

Загальний час виконання 80 хвилин.

Кількість балів за письмові відповіді – максимум 40 балів (одна відповідь = до 10 балів)

Аспект оцінювання письмової роботи	Кількість балів
Повнота розкриття теми: аналіз, порівняння і критичне узагальнення, наукових підходів	5
Адекватність наведених прикладів	1
Аргументованість, логічність й послідовність відповіді, адекватне використання термінології науки; переконливість викладу	1
Знання світової наукової літератури, у т.ч. новітньої, та доробку вітчизняної науки	3
Загалом за кожну письмову відповідь	10

Аспірант допускається до підсумкового семестрового контролю за умови набрання мінімальної кількості – 30 балів – за роботу в семестрі

Результати неформального навчання можуть бути визнані за наявності підтверджуючих документів (сертифікатів, довідок, описів навчальних програм), якщо вони засвідчують досягнення результатів навчання, співвідносних із цілями курсу.

Прикладами релевантної неформальної освіти можуть бути:

- онлайн-курси (Coursera, Prometheus тощо) за тематикою навчальної дисципліни;
- участь у сертифікованих тренінгах і семінарах, присвячених культурним аспектам комунікації або мовній різноманітності;
- сертифіковані програми з академічної комунікації або глобальної освіти, проведені міжнародними організаціями чи університетами.

Процедура визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна. Рішення ухвалюється комісією факультету на підставі поданого пакета документів від здобувача освіти.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
0 -49	незадовільно	не зараховано

11. Рекомендоване методичне забезпечення

Основна література

1. Ребрій О.В. Теорія міжкультурної комунікації: конспект лекцій для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» факультету іноземних мов. Харків, 2022. 100 с.

2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник Київ : Академія, 2004. 344 с.
3. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ : Довіра, 2007. 205 с.
4. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація. Київ : Академія, 2012. 288 с.
5. Основи міжкультурної комунікації : навч. посібник / укл. Попович М. М. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т, 2012. 160 с.
6. Ребрій, О. (2024). Відкриваючи наново Потебню: спостереження вченого і нотатки перекладача. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*, (100), 112-119. <https://doi.org/10.26565/2786-5312-2024-100-11>
7. Ребрій, О., & Сиса, Я. Національні стереотипи як проблема перекладу. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*, 2022. Вип. 95. С. 44-51. <https://doi.org/10.26565/10.26565/2227-8877-2022-95-06>
8. Rebrii O., Bondarenko Ie., Rebrii I, Translating artlangs: the clash of worldviews. *Cognition, communication, discourse*, 2022 No. 24. P. 68–77.

Допоміжна література

1. Benjamin W. The Task of the Translator. An Introduction to the Translation of Baudelaire's *Tableaux Parisiens*. *The Translation Studies Reader* / Ed. by L. Venuti. London, New York : Routledge, 2000. P. 148–159.
2. Brown L. B. Ideology. Harmondsworth : Penguin Education, 1973. 208 p.
3. Hall E. T. The Silent Language. New York : Doubleday & Company, Inc. 1959. 240 p.
4. Knapp K. Intercultural Communication in EESE. URL: http://webdoc.sub.gwdg.de/edoc/ia/eese/strategy/knapp/4_st.html (Last assessed: 16.06.2022).
5. Kroeber A. L., [Kluckhohn](#) C. Culture: A Critical Review of Concepts and Definitions. New York : Kraus Reprint Company, 1978. 223 с.
6. Morris Ch. W. Foundations of the theory of signs. International encyclopedia of unified science. Chicago: The University of Chicago Press, 1938. Vol. 1, No. 2. 59 p.
7. Sumner, William Graham (1906) *Folkways*. Ginn, Boston. 692 p.
8. Thomas A. Interkulturelle Kompetenz: Grundlagen, Probleme und Konzepte. *Erwagen, Wissen, Ethik*. 2003. № 14(1). P. 137–221.
9. Thompson J. B. Ideology and Modern Culture: Critical Social Theory in the Era of Mass Communication. Cambridge : PolityPr.; Stanford : Stanford UP, 1990. 362 p.
10. Trager G., Hall E. Culture as Communication: A Model and Analysis. *Explorations: Studies in Culture and Communication*. New York, 1954. Iss. 3. P. 137–149.
11. Tymoczko M. Translation, Ideology and Creativity. *Linguistica Antverpiensia. New series : Translation as Creation: the Postcolonial Influence*. 2003. Vol. 2. P. 27–45.
12. Whorf B. L. Language, Thought and Reality: Selected Writings of Benjamin Lee Whorf / ed. John B. Carroll. New York : Wiley, 1956. 302 p.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

EBSCO Publishing – багатопрофільна база даних, яка нараховує понад 4600 журналів. (Доступ з Інформаційного центру "Вікно в Америку", Центральна наукова бібліотека ХНУ імені В.Н. Каразіна)

Додаткові інформаційні ресурси розташовані на сторінці кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша ХНУ імені В.Н. Каразіна:

<http://foreign-languages.karazin.ua/ru/departments/english-translation-theory-and-practice/library-4>.

Handbook of Translation Studies Online: <https://benjamins.com/online/hts/list/translations/uk>

RWS Group (2024). Trados Studio 2024 [Computer software]. Maidenhead, UK: Author.